

اخبار کارگری

صندوق بیمه کارگران با معضل ناترازی روبروست شکاف ۳۰۰همتی میان تعهدات دولت

و منابع پیش بینی شده پایدار

دبیر هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه با اشاره به تعهدات گسترده‌ای که براساس قوانین مختلف بر دوش سازمان تأمین اجتماعی گذاشته‌شده،گفت:درحالی‌که‌در سال جاری حدود ۴۴ هزار میلیارد تومان تعهدات جدید برای تأمین اجتماعی ایجاد شده، تنها بخش محدودی از آن در بودجه پیش‌بینی شده‌و این موضوع شکافی حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومالی در منابع سازمان ایجاد می‌کند.
علی نصیری اقدم در گفت‌وگو با ایرنا درباره وضعیت منابع و مصرف سازمان تأمین اجتماعی اظهار کرد:بخش معناداری از ناترازی صندوق‌ها ناشی از قوانین و تکالیفی است که در سال‌های مختلف بر عهده سازمان گذاشته شده‌است. وی افزود: براساس برآوردهای امسال، دولت حدود ۴۴ هزار میلیارد تومان تعهد جدید برای سازمان تأمین اجتماعی ایجاد کرده که این تعهدات ناشی از قوانین مختلف از جمله تکالیف حمایتی، پرداخت بخشی از حق بیمه‌ها و سایر الزامات قانونی است. دبیر هیات‌امنی سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه تصریح کرد: در مقابل این حجم از تعهد، تنها حدود ۱۷ همت به صورت نقدی در بودجه پیش‌بینی شده و حدود ۱۰ همت نیز از محل درآمد های اختصاصی در نظر گرفته شده، بنابراین مجموع منابع قابل اتکا حدود ۲۸ همت است.
نصیری اقدم تأکید کرد: این فاصله معنادار میان تعهدات و منابع پیش‌بینی شده، شکافی جدی در تراز مالی سازمان ایجاد می‌کند و عملاً بخشی از بار مالی به دوش خود سازمان تأمین اجتماعی منتقل می‌شود. وی پایان بیان اینکه این وضعیت پیامدهای مستقیم‌بر جریان نقدینگی سازمان دارد، گفت: در چنین شرایطی سازمان ناچار می‌شود برای ایفای تعهدات جاری از منابع جایگزین استفاده کند که این موضوع می‌تواند هزینه‌های مالی اضافی به صندوق تحمیل کند. دبیر هیات‌امنی سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه ادامه داد: در کنار این موضوع، قانونگذار در سال های اخیر از جمله در قانون برنامه هفتم توسعه، سازمان را مکلف به اجرای سیاست‌متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان کرده‌است که خود بار مالی قابل توجهی ایجاد می‌کند. وی افزود: متناسب‌سازی مستمری‌ها به معنای جبران عقب‌ماندگی حقوق بازنشستگان نسبت به تورم رشد دستمزدها است. اما اجرای آن نیازمند پیش‌بینی منابع پایدار است. در غیر این صورت فشار کاه‌مصرفی برای تعطیلی این صندوق وارد می‌شود. نصیری اقدم خاطر نشان کرد: جمع این تعهدات نشان می‌دهد که اگر رابطه مالی دولت و سازمان به شکل دقیق و شفاف با تنظیم نشود، تداوم پایداری مالی سازمان با چالش‌های جدی مواجه خواهد شد.

سایه بیکاری بر سر ۲۰۰ کارگر کارخانه تراورس اندپشمک

حدود ۲۰۰ کارگر کارخانه تراورس اندپشمک با اعلام وضعیت بلا تکلیفی خود گفتند: اخیراً اعضای هیأت‌مدیره شرکت تراورس از تهران وارد کارخانه شده و در جریان بازدید از مجموعه، رسماً اعلام کردند که به دلیل کمبود منابع مالی و نداشتن صرفه اقتصادی، توانایی تداوم مدیریت و نگهداری این واحد ندارند. کارگران این واحد تولیدی با اشاره به اینکه محل کارشناسی برای تعطیلی این واحد از سوی مدیریت فعلی در حال انجام است، به این‌لنا گفتند: شرکت تراورس اندپشمک زیر مجموعه شرکت «هنیف‌فنی تراورس راه‌آهن» است و با وجود ماهیت دولتی این مجموعه و تعلق آن به شرکت راه‌آهن، مدیریت آن به یک مجموعه خصوصی واگذار شده که اکنون با ادعای زیان ده‌بودن، قصد توقف فعالیت تعطیلی کارخانه ادر کارگران این واحد تولیدی تصریح کردند: آنچه از مسئولان کشوری و استانی انتظار داریم، ورود فوری به این پرونده برای نجات کارخانه و جلوگیری از بیکاری حدود ۲۰۰ کارگر است. آن‌تنها اظهارکنند تضمین تولید امنیت‌شغلی پرسنل را «بزرگ‌دانه» مدیریت کارخانه از شرکت خصوصی تراورس به شرکت راه‌آهن» دانستند و تأکید کردند: با توجه به اهمیت این واحد، مدیریت دولتی توسط شرکت راه‌آهن می‌تواند به تداوم تولید و ثبات وضعیت معیشتی کارگران کمک کند. در غیر این صورت، به‌زودی شاهد تعطیلی کامل و بیکاری دسته‌جمعی نیروهای این مجموعه خواهیم بود.

در قالب یک کارزار مطرح شد:

درخواست کارکنان در افزایش حقوق کارمندان دولت

در پی شکاف فزاینده میان تورم نرخ و افزایش حقوق سالانه، کارمندان دولت در بیانیه‌ای رسمی، از رئیس‌جمهور، رئیس مجلس و سازمان برنامه و بودجه خواستند تا روند افزایش حقوق سال جاری را با نگاهی واقع‌بینانه بازنگری کنند. طی درخواستی که از سوی طیف وسیعی از کارمندان دولت مطرح شده، معترضان با ابراز نگرانی از وضعیت معیشتی خود، به تناقض میان تورم بالای ۵۰ درصد و افزایش حقوق ۱۰ تا ۱۲ درصدی اشاره کردند. در این کارزار آمده‌است که توجیه تورم‌زاد روند افزایش حقوق، اهرکاری برای جبران فشار مضاعف بر سفره معیشت کارمندان نیست. در این کارزار تأکید شده است که افزایش ۲۰ درصدی اعمال شده در سال جاری، با توجه به تورم چندماهه ابتدای سال، عملاً بی‌اثر بوده و توان خرید کارمندان را حفظ نکرده‌است. کارمندان با اشاره به نقش حیاتی خود در مشاغل حساس، عملیاتی و مناطق محروم، از مقامات مسئول خواستند تا با نگاهی به حفظ انگیزه نیروهای متخصص و زحمت کش، نسبت به افزایش مجدد واقعی حقوق این قشر اقدام کنند تا کیفیت خدمات‌رسانی در حاشیه جبهه اقتصاد کشور تضمین شود. این کارزار تا زمان انتشار گزارش بالای ۹ هزار امضا گرفتارفته و در حال گرفتن امضاست.

بلا تکلیفی کارگران اخراجی پتروشیمی پتروناد

کارگران اخراجی شرکت پتروناد بندر امام از عدم بازگشت به کار خود خبر دادند. به گزارش ایلسنا، دو هفته پیش و در جریان پیگیری های کارگران اخراجی شرکت پتروناد، در صورتجلسه‌ای حضور مسئولان منطقه و مافاندر، مقرر شد با دستور اداره کار منطقه، ۵۰ نفر از کارگران معترض به تعدیل نیرو به کار برگردانده‌اش شرکت از اجرای دستور اداره کار منطقه خودداری کرده‌است. به گفته این افراد، با وجود پیگیری‌های بارای اجرای دستور بازگشت به کار، شرکت به هیچ‌عنوان دستوری اجرا نکرد و مدعی است هیچ‌نامه و دستوری برای مدیران مجموعه ارسال نشده‌است. کارگران مدعی هستند که فرماندار بندر امام ادعا کرده که عدم علم به کارگیری این کارگران، پایان پروژه‌ای است که کارگران در آن کار می‌کردند، منتهی کارگران می‌گویند که این پروژه در شرکت پتروناد در میانه راه بوده و همچنان ادامه دار. داکتران اخراجی، هدف اصلی تعدیل نیرو در این مجموعه رایه کارگیری نیروهای غیربومی اعلام می‌کنند.

رضا اسدآبادی

هفته گذشته دیوان عدالت‌داری با ابطال ماده ۳۰ قانون اشتغال‌نیرویی و آسنانی مناطق آزاد تجاری و صنعتی کشور، استثنای بودن این مناطق در زمینه رسیدگی به دعاوی کارگری و کارفرمایی را ابطال کرد. این در حالی‌ست که پیش از این دعای کارگری و کارفرمایی در مناطق آزاد کشور با حضور نماینده کارگر، نماینده کارفرما و نماینده سازمان منطقه آزاد بر گزار می‌شد. حال‌اماطبق رای اخیر دیوان عدالت‌داری، کلیه هیات‌های رسیدگی‌کننده به این دعای در مناطق آزاد، فاقد صلاحیت هستند.

درای اخیر دیوان عدالت‌داری آمده‌است: «در اجرای حکم مقرر در ماده ۸۷ قانون دیوان عدالت‌اداری مبنی بر لزوم تبعیت هیأت عمومی دیوان عدالت‌اداری از نظر فقهای شورای نگهبان در خصوص جنبه شرعی مقررات، اطلاق ماده ۳۰ مقررات اشتغال نیروی انسانی بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری -صنعتی کشور، موضوع مصوبه شماره ۱۶۶۲۲۰ مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۳ هیأت‌وزیران در حد مقرر در نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع است و مستند به بند یک ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون دیوان عدالت‌اداری مصوب سال ۱۳۹۲ بطلان آن از تاریخ تصویب اعلام می‌شود. این رای بر اساس ماده ۹۲ قانون دیوان عدالت‌اداری (اصلاحی مصوب ۱۴۰۲/۲/۱۰) رسیدهگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.»

به این ترتیب بارای دیوان عدالت‌اداری که با استناد به نظر فقهای شورای نگهبان صادر شده، رسیدگی به دعاوی کارگری و کارفرمایی از طریق هیات‌های حل اختلاف مناطق آزاد با حضور نماینده سازمان منطقه آزاد (بر خلاف سایر مناطق کشور) ابطال می‌شود.

مناطق آزاد؛ مستثنی از بسیاری از قوانین کشور
از دهه ۷۰ شمسی به‌مرور با ایجاد مناطق آزاد تجاری در مناطق مرزی و برخی جزایر کشور، به‌مرور تلاش شد تا در چهار طرح توسط «مقررات زدایی» و کمک به کارفرمایان در این مناطق، کارفرمایان حاضر در این مناطق از بسیاری از قوانین الزام‌آور مناطق عادی کشور از جمله قانون کار مستثنی شوند. این موضوع از ابتدا باعث انتقاد بسیاری از فعالان

گفت و گو

یک بند قانون اشتغال مناطق آزاد پس از سال‌ها دوندگی نیروی کار ابطال شد

امیدواری کارگران به گسترده‌شدن چتر قانون

و توسعه اهدافی که در این مناطق اعلام شد، از طریق این سیاست‌ها و استثناسدن ه‌اصورت نگرفت. برای کارگران شغل‌آور در مناطق آزاد، تنها راه‌آورد مقررات زدایی چنددهه اخیر، عدم امنیت شغلی و فقدان حمایت‌های قانونی بوده و این موضوع زمینه نارضایتی بیشتر آنها را فراهم کرده‌است.

تعدیل ساختاری ویی حقوقی کارگران مناطق آزاد

ناصر آقاچری، فعال کارگری بازنشسته در مناطق آزاد جنوب کشور که سال‌ها پیگیر وضعیت حقوقی کارگران فعال در صنایع انرژی در این مناطق بوده به دلیل این پیگیری‌ها دچار مشکلات متعدد شغلی شده، ضمن تأکید بر آثار زیان‌بار استثناسدن کارگران مناطق آزاد، به چالش‌های نیروی کار فعال در این مناطق در زمینه

و تشکل‌های کارگری کشور شد. بسیاری از فعالان کارگری معتقد بودند که استثنای کردن کارفرمایان این مناطق، توسعه صنعتی و اقتصادی به‌بار نخواهد آورد و در نهایت تنها بخش تجاری و واسطه‌گری، احتمالاً در کنار مناطق آزاد با حضور نماینده سازمان منطقه آزاد (بر خلاف سایر مناطق کشور) ابطال می‌شود.

از زمان شروع سیاست‌های تعدیل ساختاری در دولت‌سازندگی در دهه ۷۰، مقرراتی برای مناطق آزاد تجاری ایجاد شد که آن مقررات با قوانین کار و خودقانون اساسی در تعارض بود

که قوانین خاص و استثنای این مناطق آریشنادند و نفعی که کارفرمایان و شرکته‌ها از آن می‌برند را متوجه شوند». وی می‌افزاید: «طبق این مقررات، اگر شررکتی ورشکست شود نیازمند به تعدیل نیرو باشد، کارگران برای پیگیری حقوق خود به جای ادارات کار ناگزیر باید به دادگاه‌ها مراجعه کنند. این دادگاه‌ها نیز برخلاف مرجع تخصصی مهمی مثل اداره کار، در مدت زمانی بسیار طولانی‌تر که گاه تا ده سال طول می‌کشد، فرآیند رسیدگی و اجرای حکم و پرداخت تعهدات قانونی کارگر را انجام می‌دهند. رئیس دادگاه‌نیز خود بر مبنای نظر خود رای ای حکمی اگابه نفع و گامبه زیان کارگر صادر می‌کند و یک برگه به او برای اجرای حکم می‌دهد که خود این فرآیند اجرا بسیار طول می‌کشد».

این فعال کارگری ادامه می‌دهد: «کارگرانی در مناطق آزاد حضور داشتند که پس از سه‌سال دوندگی در دادگاه‌ها، چیزی دریافت نکردند. علت این‌ست که اولاً حتی همین قانون قبلی رسیدگی به دعاوی کارگری و کارفرمایی در ادارات کار با حضور نماینده منطقه آزاد انجام نمی‌شد. علاوه‌بر این، بیمانکاران که عمده‌ترین کارفرمایان بخش خصوصی محسوب می‌شوند، به نوعی از مصونیت قضایی در این مناطق برخوردار هستند و این مانع از اجرای قانون به نفع کارگران در دادگاه‌ها است. در مناطق آزاد، بیمانکاران معمولاً بازخواست نمی‌شوند.»

این کارگر بازنشسته فعال در مناطق آزاد جنوب کشور با اشاره به اینکه قوانین مناطق آزاد در حوزه کار و تأمین اجتماعی و اشتغال خود یک کتاچه مجزاست که کمتر در دسترس قرار دارد، می‌گوید: «حکم دادگاه‌نیز درباره کارفرمایان بیمانکار در مناطق آزاد عملاً قابل اجرا نیست. به این ترتیب، دستگاه قضایی و ادارات کار، عموماً در مقابل کارفرمایان این مناطق قدرت چندانی ندارند و این باعث می‌شود کارگر در زمینه حقوق خود، امنیت شغلی و همه مزایای قانونی خویش، کاملاً بی‌دفاع باشد.»

آقاچری در پایان خاطر نشان می‌کند: «معتمدیم که رای اخیر دیوان عدالت‌اداری در شرایطی که مناطق آزاد در اثر سیاست‌های تعدیل ساختاری استثناسده، باز هم کارایی خاصی نخواهد داشت و برای اینکه واقعاً حقوق نیروی کار این مناطق تضمین شود، باید کلیه قوانینی که باعث استثناسدن مناطق از قانون کار و حقوق مندرج در قانون اساسی در برخورد با کارگران و بازنشستگان شده، به کلی ابطال شود».

مانند آموزش‌های مهارتی و نظام‌ارزیایی صلاحیت حرفه‌ای که تا ناامیدان نقش آفرینی تشکل‌هاست، نایدی گرفتن نمایندگان کارگری منجر به انحراف این سازوکارها از مسیر تخصصی و تبدیل آنها به حیطه‌الوتی برای امتیازدهی‌های غیرشفاف می‌شود.

از این‌رو، معتمد مهم‌ترین وظیفه کنونی، تقویت تشکل‌های بنده و عبور از مهندسی‌های نخب‌ناست. اگر انجمن‌های واقعی کارگری وارد میدان نشوند، مطالبات معیشتی که تحت تأثیر تورم فرآیندهای گرده کارگران سنگینی می‌کند، ممکن است به‌جای مجرای گفت‌وگو و چانه‌زنی تشکلاتی، به مسیرهای غیرقابل کنترل هدایت شود. بستر را برای سوءاستفاده معاندان فراهم کند. هدف ما باید پیگیری مطالبات در چارچوب‌های مدنی، قانونی و مسئولانه باشد.

به عنوان فعال کارگری، نسبت به رویکردهای وزارت کار نگرانی‌های عمیقی دارم. امروز نیروی کار باجران‌های متعددی دست‌وپنجه نرم می‌کند: تضعیف ایمنی کار، نبود برنامه‌ای منسجم برای ارتقای مهارت‌ها، فقدان بجهت‌های اجتماعی پایدار (مانند پوشش بیمه‌ای میلیون‌ها راننده در تاکسی‌های اینترنتی)، بی‌توجهی به مسکن کارگری و البته گسترش بی‌رویه قرارداد‌های موقت که اکنون مرزهای نژودیک به ۱۰۰ درصدی رانندگان کار در تورن‌دریده‌است. رشد قارچ گونه‌مشاغل غیررسمی و خدماتی فاقد دستور حمایتی، مصداق بارز استثماری نیروی کار است. از سوی دیگر، نظام بازرسی کار با ضعف ساختاری مفروضه روبروست. در حالی که بیش از ۴ میلیون واحد صنعتی و کارگاهی در کشور فعال است، کل بازرسان کار کشور به‌نظر نگره‌همی رسد. بازرسانی که خودنیز تحت فشارهای معیشتی قرار دارند. در چنین وضعیتی، امکان نظارت مؤثر بر ایمنی دستمزد و شرایط کار بسیار محدود و عمل‌ناامکن می‌شود.

موضوع نابودی اطلاعات سامانه جامع روابط کار، به تنهایی و پرتیزی از این بحران زیرساختی است. وقتی ده‌ها نماینده مجلس با هاربابی پاسخگو کردن وزیر کار درباره این فاجعه تلاش کردند، به جایی نرسیدند، چطور می‌توان از قدرت تشکل‌ها سخن گفت؟ زمانی که کارگر با رقبای اراد‌های موقت چندماهه، بر گه‌های سفیدامضا کاپوس اخراج‌انی مواجه است، امنیت روانی لازم برای فعالیت تشکلاتی را ندارد و در این بستر برای ابران، مبارزه با جرخ‌های معیوب بسیار دشوار است.

واقعیت این است که «با یک گل بهار نمی‌شود». تنها با حضور همه‌جانبه تشکل‌های مستقل و مشارکت‌بنده کارگری است که می‌توان از حقوق نیروی کار صیانت کرد. دو مانع از خاموش شدن صدای کارگران در ساختارهای بسته و مهندسی شده‌شد.

گفت و گو

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس:

محاسبات متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان باید شفاف شود

شد تا بخشی از فاصله ایجادشده میان مستمری‌ها و شرایط واقعی اقتصادی جبران شود. وی ادامه داد: اصل اجرای این فرآیند را باید گامی مؤثر در مسیر تحقق عدالت‌مزدی و صیانت از حقوق بازنشستگان دانست اما باید نکته توجه داشت که موفقیت یک سیاست حمایتی صرفاً در صدور احکام و اعداد و ارقام خلاصه نمی‌شود. معیار واقعی، میزان اثرگذاری آن در قدرت خرید، آرامش معیشتی و احساس رضایتمندی بازنشستگان است.

اسلام‌دوست تصریح کرد: بخشی از دغدغه‌های موجود امروز، به اصل اجرای متناسب‌سازی بازمی‌گردد بلکه بیشتر مربوط به نحوه اجرای احکام، شفافیت فرمول‌های محاسباتی، تفاوت در برداشت از مبانی تعیین در یافتی‌ها و فرآیند رسیدگی به درخواست‌ها و اعتراضات است. انتظامی‌رود تأمین اجتماعی در کنار اجرای تعهدات قانونی، فرآیند اطلاع‌رسانی، تبیین مبانی محاسباتی و پاسخگویی به بازنشستگان را با دقت و شفافیت بیشتری دنبال کند چرا که این تمسبات و اعتراضات جامعه‌بازنشستگی، سرمایه‌ای ارزشمند برای نظام تأمین اجتماعی کشور است.

وی با تأکید بر اینکه در کنار اجرای سیستم‌های حمایتی، نباید از موضوع پایداری منابع و تقویت بنیان‌های صندوق‌های بیمه‌ای و تأمین اجتماعی غفلت کرد، افزود: هر سیاست حمایتی زمانی ماندگار و اثربخش خواهد بود که بر پایه منابع پایدار، مدیریت صحیح و نگاه بلندمدت استوار باشد. از این‌رو اصلاحات ساختاری، کاهش ناترازی‌ها و تقویت ظرفیت‌های مالی این حوزه، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای آینده نظام‌رقاهی کشور محسوب می‌شود.

